

Bilgisayarlar ve Eğitim

Esmahan AĞAOĞLU (*)

Bilgileri girdi (input) olarak kabul edip, bellekte yüklü programa göre işleyerek sonucu çıktı (output) olarak kullanıcıya iletebilen bilgisayarlar, günümüzde, hemen her alanda kullanılabilir. İlk olarak askerî amaçla kullanılmak üzere yapılan bilgisayarlardan, tıptan toplumbilimlerine, matematikten eğitim bilimlerine kadar birçok alanda yararlanmak olasıdır.

1970'li yılların başından beri, başta Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ülkeleri olmak üzere, birçok ülkede, bilgisayarlar eğitim alanında kullanılmaya başlamıştır. Birkaç yıldan beri, Türkiye'de de, eğitim ve bilgisayar sözcükleri, çok sık olarak birarada kullanılmaktadır. Örneğin "Bilgisayar Eğitimi", "Bilgisayar Yönetimli Eğitim", "Bilgisayar Destekli Eğitim", ... gibi. Eğitim ve bilgisayar sözcükleri yanyana kullanıldığında, ilk olarak akla "Bilgisayar Eğitimi" gelmektedir. Fakat, öğretimin gün geçtikçe karmaşıklaşması, gelişmeyle birlikte öğrenilecek bilgilerin artması, nitelikli ve çağdaş eğitim amacıyla, bilgisayarların eğitimde araç olarak kullanılmasını zorunlu kılmaktadır. Bilgisayar eğitimiyle, geniş bir kullanım alanına sahip olan bilgisayarların nasıl kullanılacağı ve işleme ilkelerinin öğretilmesi anlaşılmaktadır. Bilgisayardan soru bankaları yoluyla öğrencilerin sınanması, öğrenci başarı kayıtlarının tutulması, ders program ve içeriklerinin hazırlanması gibi konularda yararlanılmaktadır. Bilgisayar yönetimli eğitimden ise, eğitim kurumlarında, bilgisayarlardan, rehberlik etkinliklerinde, ölçme-değerlendirme ve idarî işlerde kullanılması anlaşılmaktadır. Bilgisayar destekli eğitime gelince, eğitim-öğretim etkinlikleri sırasında, eğitimi zenginleştirmek ve kalitesini yükseltmek için, öğretmene yardımcı bir araç olarak bilgisayardan yararlanılması anlaşılmaktadır.

Eğitim alanında da çağ atlamak amacıyla, Millî Eğitim Bakanlığı birkaç yıldan beri eğitim kurumlarına bilgisayarın girmesi için çalışmalarına başlamıştır. İlk olarak, 1985-1986 öğretim yılında 1100 adet bilgisayar satın alınmış ve bu bilgisayarlar 115 okula (64 Lise ve Anadolu Fen Lisesi, 23 Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi, 5 Kız Meslek Lisesi) dağıtılmıştır. 31 Aralık 1987 tarih ve 19681 sayılı Resmî Gazete'de

(*) Anadolu Üniversitesi Fransızca Okutmanı.

yayınlanan 2. Özal Hükümeti'nin Programı'nda ise "Bilgisayarlı, göze ve kulağa hitaben modern eğitim sistemleri okullarımızın en önemli eğitim araçları haline getirilecektir. Eğitim ve öğretimde bir milyon bilgisayar kullanılması hedef alınmıştır" denilmektedir. Bu hedefe ulaşıldığında, Türkiye'de 10 öğrenciye bir bilgisayar düşmesi öngörülmektedir. Eğitimde bilgisayarı araç olarak kullanma konusunda oldukça fazla deneyimlere sahip olan Amerika Birleşik Devletleri'nde bile, ancak 36 öğrenciye bir bilgisayar düştüğü gözönüne alındığında, bu projenin ve Türk Eğitim Sistemi'nde yapılması düşünülen değişiklikliğin büyüklüğü ortaya çıkmaktadır.

Ancak, okulları aceleyle bilgisayarlarla doldurarak sayısal hedeflere ulaşmaya çalışmakla, eğitim sistemimizde "Bilgisayar Destekli Eğitim" in gerçekleştirilebileceğini sanmak yanlış olur. Bilgisayarlar, bilgisayar destekli eğitim projesinin yalnızca bir boyutudur. Projenin diğer boyutları olan bilgisayarları araç olarak kullanacak öğretmenlerin eğitimi, bilgisayarlarda kullanılacak eğitim programlarının yazılımı ve bunlara uygun ders kitaplarının hazırlanmasının da gözönünde bulundurulması gerekir. Çünkü, yönetimin görevi, yalnızca eğitimde kullanılacak araçların alınması değil, tüm diğer hazırlıkların da bir plan çerçevesinde gerçekleştirilmesidir.

Diğer ülkelerde, eğitimde araç olarak bilgisayar kullanımı konusundaki hazırlık çalışmalarında problemin tüm boyutuyla ele alınmasına önem verilmiştir. Eğitimde bilgisayar kullanımı konusunda uzun deneyimlere sahip olan Fransa'da hazırlık çalışmalarına 1970 yılında başlanmıştır. Önce, eğitimde araç olarak bilgisayarların nasıl kullanılacağı konusunda araştırmalarla işe başlanmış; daha sonra ise, bir yandan seçilen öğretmenler üniversitelerde eğitilirken, diğer öğretmenlerin eğitimi ise, uzaktan öğretim programlarıyla gerçekleştirilmiştir. Bilgisayarlarda bir örnekleğin sağlanabilmesi için de Fransız yapımı bilgisayar kullanılması ve paket programların Fransızca olarak hazırlanmasına önem verilmiştir.

Eğitimde bilgisayar kullanmaya başlayan gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin hemen hepsinde, aynı konular gözönünde bulundurulmuştur. Türkiye'de onların deneyimlerinden yararlanılarak, projenin tüm boyutlarıyla ele alınması yerinde olur. Bu amaçla, yapılması gereken çalışmalar olarak şunlar önerilebilir:

- Öncelikle, bilgisayarların yabancı ülkelere satın alınması yerine, montaj dahi olsa Türkiye'de üretilmesine başlanmalıdır;
- Paket programlar Türkçe olarak hazırlanmalıdır;
- Ders kitapları ve programlar gözden geçirilerek, gerekli değişiklikler yapılmalıdır;
- Öğretmenler, eğitimde bilgisayarları araç olarak kullanma konusunda en kısa zamanda eğitilmelidir.

KAYNAKLAR

Aytaç, Sıktı. "Ege Üniversitesinde Orta Öğretimde Bilgisayar Kullanımı ile İlgili Yapılan Çalışmalar ve Seçmeli Ders Programı Önerisi" **E.Ü. Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi**. Cilt: 6, Sayı: 2, İzmir: Aralık, 1983.

Gölcük, Osman. "Bilgisayar Destekli Eğitimi" **Commodore-Aylık Bilgisayar Dergisi**. İstanbul: Aralık, 1987.

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı. **XII. Millî Eğitim Şûrası, Eğitimde Yeni Teknolojiler Ön Çalışma Raporu**. Ankara: Temmuz, 1988.

Razbonyalı, A. Mesut. "Bilgisayarlar, Gelişimi ve Sınıflandırılması" **E.Ü. Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi**. Cilt: 6; Sayı:1. İzmir: Haziran, 1983.

T.C. Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü. "İkinci Özal Hükümetinin Programı" **Resmî Gazete**. 19681; 31 Aralık 1987.

T.C. Başbakanlık Neşriyatı ve Müdevvenat Genel Müdürlüğü. "Kalkınma Planı Beşinci Baş Yıl 1985-1989" **Resmî Gazete**. 18467; 23 Temmuz 1984.